

CATALUNYA
GRUP N.R.

J. A SACO 415
SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 27

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GRUP N. R.

GENER 15. 1942

CRONICA

Va transcorrent el temps i els catalans, poc a poc, ens anem apropant a una definició clara de la nostra voluntat nacional. Tot ens hi obliga cada dia més. Es cert que encara hi ha por d'emprar la paraula **independència**, que la expressa ben clarament, i es recorre a mots imprecisos que obliguen a dir un grapat de coses que no farien cap falta d'altra manera. Però és que a molts catalans els espanta la claredat. Creuen que aquesta perjudicaria l'obra del nostra deslliurament, quan és tot el contrari. En alguns, no cal dubtar-ho, és manca de convicció. En la majoria, però, es la reminiscència dels segles passats en l'esclavitud que han deixat una empremta molt profunda en el nostre caràcter. De vegades és l'adherència a aquest sistema polític d'influenciar a Espanya a favor nostre. Fracassat i tot, encara pugna per perpetuar-se en les presents circumstàncies quan tanta falta ens fa precisar la nostra voluntat i raonar el nostre dret; proclamar-ho als quatre vents amb decidida voluntat i segurs de la justícia de la nostra causa.

Els pocs que encara diuen **cridaners** i **estridents** als qui proclamen, sense embuts, que no hi ha, ni pot haver-hi, altra solució que la **independència**, no s'han adonat que en contradir-ho dilueixen el patriotisme dels catalans i completen l'obra d'assimilació espanyola. Quan es proclamava que erem lliures i no ho erem i es deia que se'ns havia fet justícia i era mentida, es tractava d'acomodar el patriotisme català a una política espanyolitzant. Ara, com abans o pitjor encara, desviar el nacionalisme català de la seva ruta, deturar-lo o retrassar la seva solució definitiva, no és certament fer obra catalana. Es servir els interessos d'Espanya.

L'experiència ens ha demostrat quant inútil és cercar solucions parcials que ens coliquen en una situació d'inferioritat política i ens impossibilita per resoldre els nostres problemes interns a la nostra manera.

La reacció patriòtica dels catalans feia creure que la unanimitat es produiria espontàniament. No era lògic esperar que a l'hora d'haver d'ordenar-ho tot i revisar les

tàctiques polítiques que tan rotundament havien fracassat, sorgissin els pusil·lànimes, sota l'aparença de savis prudents, a coaccionar aquesta explosió patriòtica que ben conduïda representa una força impossible de vèncer. S'ha volgut com deixar la porta oberta a possibles enteses i s'han adduit raons internacionals per no haver de passar per la vergonya de confessar públicament que es creia encara en possibles solucions espanyoles.

Doncs bé, els espanyols els hi donen la resposta. No hi ha altre nacionalisme que l'espanyol. Sota el signe de la democràcia es declaren furiosament unitaris. Es impossible sostroure's a la tutela centralista. Catalunya que ho sàpiga! No pot esperar altra cosa que concessions humiliants, fórmules inestables sempre, perquè a la suprema conveniència de l'Estat Espanyol el mateix pot ésser perturbador una innovació social que un simple problema burocràtic. Hem d'estar sota la seva voluntat en disposició de deixar-nos abatre quan els seus governants, que no sempre seran els mateixos, ho dictin.

Les característiques nacionals que reclamen absoluta llibertat d'acció per a que pugui ésser fructífera una obra de llibertat, pels espanyols, és una vana il·lusió que ens fem. Ells asseguruen que això és invocar una superioritat racial, condemnable. I en condemnar-ho proclamen la seva indiscutible superioritat racial.

Espanya segueix éssent unitària per instint. Que ho compreguin els utòpics que en aquest cas no són els partidaris de la independència sinó els que acostumaven a dir que tocaven de peus a terra. No hi pot haver solució. No els ho diem nosaltres; aquesta vegada els ho diuen ells. Que es desenganyin els defensors de la Constitució del 31 i els que somniaven en uns acords que li donguessin flexibilitat per a que hi tingués una solució decent el nostre problema nacional. Espanya no hi entén res amb tot això. Ni referendums, ni auto-determinacions no hi valen res perquè el seu instint és més fort que tot això. La llibertat que ells s'imaginen es com aquella dels temps de

l'esclavitud, absoluta per l'amo, relativa per l'esclau. I consti que l'esclau aleshores també treballava, menjava i bebia... sota el fuet de l'amo. Com se'ns permetria als catalans parlar, cantar i treballar, sota la "paternitat" d'un Estat inflexible en l'exercici de la seva autoritat. Amb Catalunya, com amb els altres: "hasta el último hombre y la última peseta".

Contra la nostra determinació res hi podrà ningú. "Haga hombres el que quiera hacer pueblos", deia Martí l'Apòstol de la independència de Cuba. Es aquesta la única disciplina patriòtica que obliga primerament a abraçar l'ideal, sense reserves, i units en un sol cor, un sol braç i una sola voluntat, podrem dir, des d'ara que la nostra Pàtria, serà nostra.

HA PARLAT DON OSSORIO

Don Angel Ossorio i Gallardo, advocat i polític espanyol, va donar una conferència al Casal de Catalunya, de Buenos Aires. Creiem d'interés que els nostres lectors coneguin el que en diuen de la mateixa, les dues publicacions catalanes de l'Argentina. "RES-SORGIMENT", publica el següent editorial:

"Els que ens volen fer feliços.—Per més d'un concepte, ens és simpàtica la figura de l'eminent advocat i polític espanyol Angel Ossorio i Gallardo. Ultra éser potser l'únic Governador de Catalunya que la monarquia ens féu patir que no deixà dolorós record del seu pas per la nostra terra, la defensa professional que féu del President Companys davant el tribunal que el jutjà pels fets del 6 d'Octubre, motià un corrent afectiu dels catalans envers la seva persona, afecte que ell hat ingut avinentesa de copsar en més d'una ocasió. Es indubtable que aqueixa mateixa simpatia influí perquè el Casal de Catalunya li obrís les portes i pogués parlar als catalans de Buenos Aires el dia 30 d'Octubre passat.

La conferència es va dividir en dues parts. La primera fou la que serví de rètol, çò és: "Mi vida en Catalunya". La segona... Bé, la segona ens fou servida de torna. Una torna agra, per cert, que ens constarà na mica de pair.

No direm que manqués de suer bruc la relació que ens féu el senyor Ossorio de la seva vida a la nostra pàtria i els contactes anteriors i posteriors que hi tingué. Sempre és interessant l'anecdòtic de fets viscuts. Els records es desvetllen i hom refresca el pensament. Potser sí que si el conferenciant s'hagués limitat al te-

ma fixat, hom hauria considerat minsa la dissertació i excessiu el títol de conferència. D'ací que l'apèndix que es portava preparat el Sr. Ossorio, i que en realitat era el pinyol que ens reservava, pogués atenuar, en part la pobresa de la conversa.

Hem dit que ens donà la torna agra. Tanmateix l'agror que ens deixà el pare del Sr. Ossorio, no ve pas del fet que ens adrecés invectives o atacs virulents a la manera clàssica dels espanyols, no; el sabem més comprensiu, més intel·ligent al senyor Ossorio. Ell no nega res del que ens distingeix als catalans com a fills d'un poble amb personalitat pròpia. Molt al contrari; accepta i proclama l'existència de la nacionalitat catalana afermada per un idioma i una cultura. En aquest aspecte hem de reconèixer que fou just i que, fins a cert punt, potser sense pensar-ho, ens féu un bon servei: el corroborar davant de molts i molts catalans inèrduls o poc assabentats allò que nosaltres els venim dient sense gaire èxit en cada número de "Res-sorgiment". El coragre que ens produí fou precisament veure que malgrat reconèixer la personalitat de Catalunya, ell, tan amic de la veritat i la justícia, es complagués a tergiversar la història i deformat fets per presentar-nos una Catalunya sense aspiracions alliberadores i arribar a conclusions tan infantils i anacròniques com aqueixa que no ens convé separar-nos d'Espanya perquè hi tenim un mercat per als nostres productes i, d'altra banda, perquè qui ens defensaria de mà que alguna potència ens volgués atacar? —Ja veieu el que els ha passat a Bèlgica, a Holanda, a Dinamarca, i d'altres petites pobles, suara, que

han caigut sense defensagosà a dir el senyor Ossorio per tal d'estontolar la seva carrinclona argumentació clodoaldo-royesca.

Ves per on, ell, tan amic de la democràcia i de la llibertat, nega el dret d'ésser lliure a aqueixes petites nacions, avui sota la petja nazi, que són un exemple de progrés i civilització per a l'món enter!

Altrament, llevat de la pèrdua del mercat i del nostre desempar, el senyor Ossorio no trobà cap altra raó per oposar a la pretensió de "los separatistas" a fer de Catalunya un país lliure i independent, tal com fou en temps antics. I és que sense dir disbarats, no hi ha ningú, amb la veritat a la mà, que pugui negar a Catalunya el dret a la independència. D'ací que el senyor Ossorio fent esforços dialèctics i malabarismes amb la història només pogués limitar-se a recomanar-nos que siguem bons minyons, que ens deixem dominar per ells, els espanyols, i que acceptem una república federal com expressió de bona voluntat i "conllevància" envers Catalunya, Euscadi i Galícia.

No volem creure que en facilitar a Ossorio i Gallardo la tribuna del Casal de Catalunya, les autoritats de la nostra primera institució pensessin en la possibilitat que el conferenciant aprofités l'avinentesa per a fer-hi propaganda contrària a les finalitats de la casa. La realitat, però, ha estat aquesta. I, tanmateix, era de prevenir. Creure que els espanyols seran generosos amb Catalunya alguna vegada i es desprendran de l'hegemonia que tenen damunt d'ella per tal que pugui gaudir de la llibertat que Es- (Segueix a la pàgina 8)

TARTARINS

El Sr. Domènech Guansé "reflexiona" en el seu article aparegut a "Germanor", d'Octubre, si serà possible reconstruir Catalunya. El primer capítol el dedica la "famosa unitat" entrebancada pels que volen i ho diuen —sembla que hi ha una consigna de voler-la i no dir-ho— la independència de Catalunya. Els anomena Tartarins. Després de tants de noms com la política catalana ha donat als partidaris de la independència de la Pàtria, és un mèrit indiscutible trobar-ne un de nou. I Tartarí, no està malament. És fins i tot, musical. Pel radicalisme ideològic i pels procediments que propugnava, Macià fou un Tartarí fins que va guanyar les eleccions municipals. I per molts "ex" (fins i tot "ex-Tartarins") és considerada encara, la seva tartarinada més gran, aquella de la República Catalana del 14 d'Abril. Però mai no hagué d'empenedir-se d'aquella època. Considerat el mot per la distància que representa entre el fet i les seves possibilitats, ha de convenir l'articulista que hi han hagut "tartarinades" que han salvat la dignitat nacional i lluny d'ésser menyspreables són dignes d'elogi i gratitud.

Però no és aquest el nus de la cosa. És que es parla fora de la realitat. I plantejar les coses malament, és no voler resoldre-les mai.

No hem llegit de part de cap sector separatista, cap censura al Consell Nacional. Hem comprovat el desig de superar-lo i fer-lo verdadera expressió d'una legítima voluntat nacional. Afirmar l'articulista que el Consell de Londres treballa per la independència emprant la tàctica de pledejar diplomàticament perquè és la única intel·ligent. No hem vist que cap sector separatista demanés la unitat dels catalans per anar a fer una guerra d'invasió. En canvi, hem llegit que es vol una unitat catalana a base de l'afirmació per part de tots els nuclis que la integren, d'acceptar, sense reserves, l'ideal d'independència. I si és això el que vol el Consell de Londres, les Comunitats que l'apoen i el Sr. Domènech Guansé, per què no es fa aques-

ta declaració que donaria unanimitat al nostre voler nacional i la més gran autoritat moral a un Consell Nacional? Resolt això, tot el demés seria molt planer.

I això és precisament discriminar el patriotisme de la política, no pas confondre'l. En la única forma que pot acceptar-se el mot "polític" en una acció pel deslliurament d'una nacionalitat, és representant l'equivalent a "actuació diplomàtica", sota la consideració d'una acció externa. Internament, tot allò que no sigui una acció per la independència que representa el deslliurament definitiu d'una nacionalitat, és política. Per a un català de dretes, com pel de centre i pel d'esquerra, hi ha d'haver-hi una ambició comú: la independència. Independència és l'únic ideal patriòtic. Des del moment que qualsevolga d'aquestes tendències condiciona aquesta llibertat d'acció que suposa la independència i la supedita a una altra sobirania o a un altre Estat, fa política. Política sectària, partidarista, exclussiva. En un Estat fet, aquesta unitat nacional existeix i els partits polítics, són nacionals. La seva acció respón a la lluita constant de l'home per la llibertat. Però si algú d'ells atemptés a la independència, se li diria anexionista o traïdor. Per què els catalans hem de donar un sentit diferent a la unitat nacional? Si el que volem és això: lliure albir i el que necessiten els nostres partits polítics i socials és això: independència que significa preservar el medi on han de projectar-se les seves ideologies per a que tinguin un sentit de realitat, perquè doncs, preguntem, no s'ha de fer aquesta afirmació?

La unitat no hem de fer-la ara de qualsevolga manera per a quan arribi el moment precís s'enruri tot. És que pot dir-se unitat nacional ni atribuir-se-li disciplina patriòtica a un conglomerat part del qual fa "olla" amb els prohoms espanyols per allò de que s'esforçaren aleshores d'aquell estatut; altres entonen cants al federalisme i part, que no són precisament els co-

munistes, es manifesten partidaris d'una autonomia ampla, per allò de que és obligació demanar més i per aquesta mena d'optimisme biològic que cita l'articulista i que els fa semblar lògic poder esperar un xic més?

Moltes raons aconsellen aquesta definició prèvia en un organisme d'unitat catalana. Per la seva unanimitat, equivaldria a un referendun i donaria, indubtablement, una gran força a un Consell Nacional. Davant els aconteixements imprevisibles del futur, representaria l'exacta posició nacional. No oblidem que mentre els espanyols s'han mostrat fàcilment adaptables a règims de dictadura més o menys tirànics (recordi's la de Primo de Rivera que va tenir el suport d'una fracció determinada dels socialistes espanyols) els catalans hem estat sempre els primers en rebel·lar-nos contra totes les situacions tiràniques. Qui pot afirmar que aquest cas no pugui repetir-se i aquesta primàcia fos malaguanyada com ho fou aleshores de la República de Macià. Se li acut a l'articulista que pel fet de que Anglaterra no hagi trencat amb el govern de Franco, s'usés contra un organisme representatiu de la voluntat dels catalans un procediment que pugna amb l'ideal democràtic i les finalitats de la guerra. Però no se li acut la posició inversa. Que Anglaterra pugui sustreure definitivament a Franco de la influència nazi. Ni tampoc que Franco es posi decididament al costat d'Alemanya i pugui venir el reconeixement d'un govern republicà espanyol a l'exili que també podria ocasionar igualment el desconeixement d'un Consell Nacional Català per quan nosaltres, pràcticament, fins ara, hem invocat només una reivindicació regional o un plet de minoria. Macià en aquella època de Tartarí, va internacionalitzar de debò la nostra personalitat nacional i ho hem oblidat. El Consell Nacional no pot ésser la perllongació d'un règim autònom, ha d'ésser l'inici d'una nova etapa.

Una definició d'aquesta naturalesa podria allunyar als que no volen la independència de la Pàtria i aquests, no cal negar-ho, estaran millor dintre

ELLS I NOS ALTRES

Els polítics espanyols es van definir. Martínez Barrio, Negrin, Ossorio, etc. I tots, com de consuetud, coincideixen, amb lleugeres variants, en l'apreciació de la denominada "qüestió catalana".

Els mesos de recolliment forçat transcórreruts després de la caiguda de la República espanyola, han servit, evidentment, perquè els esmentats problemes es dediquessin a una mena d'acte de contrició i expressessin, després, fèrretura d'esmena sobre una pila de motius que abans, segurament, consideraven gairebé fonamentals en llur respectiu dogma. No ens referim, és clar, a llur concepció del nostre problema nacional. Eixits de llur **Get-samani** polític ens trobem que aquesta —oh, meravella!— és l'única cosa que no els cal recrificar. Ni la terminologia de la qual s'han valgut per a expressar el seu pensament té cap dring de novetat.

En efecte, no és la primera vegada que les nostres orelles han sentit de llavis d'un **estadista** espanyol la fórmula, feta circular suara, en la qual es diu que "el problema de Catalunya és un problema de Guàrdia Civil". Ni tampoc parlant dels més generosos, el fet de determinades amistats o de fortuïtes coincidències natalícies, no tenen cap valor per a ésser adduïdes, ni molt menys per a ésser tingudes en compte, com a base de discussió. No. Tampoc aquest llenguatge és nou a Catalunya. Tots els governadors civils que hem patit recorrien, en el seu discurs de presentació, si fa o no fa, als mateixos tòpics. I la veritat, el fet que determinat senyor hagi tingut amistat amb Satiago Rossinyol o amb la "Ar-

els partits espanyols, les "alianzas" i els "frentes" que és legitimament el lloc que correspon als qui han perdut la **vergonya**; aquesta condició que ens farà sentir humiliats, sota el règim que es vulgui, mentre la nostra Pàtria no tingui la sobirania plena, la independència.

N. COLL.

gentinita" (que també era catalana) o tingui la **delicadesa** d'anomenar "industriosa regió" a la nostra pàtria, ens deixa tan indiferents com si sentíssim ploure.

Com si per mostra no fossin suficients tres botons, heus ací un altre oracle que s'aixeca i parla: Indalecio Prieto ("Excelsior", Mèxic, 5 gener 1942). Un altre capità d'equip d'entre els possibles governs d'Espanya en especulació. Ja no hi manca ningú més. Reunits, representen el criteri de totes les fraccions polítiques espanyoles a l'exili —des dels conservadors als comunistes, passant pels republicans històrics i els social demòcrates. Un aplec de dissonàncies en el que es refereix a la mútua convivència però magníficament harmòniques tocant a Catalunya.

"Yo no me sumaré por nada a nada que quebrante la unidad de España", acaba de dir Prieto al·ludint ostensiblement a la probabilitat d'intervenció de tercers en el nostre plet nacional, a desgrat que, en noble doctrina, els espanyols no poden pretendre de continuar representant-hi el paper de jutge i part a la vegada.

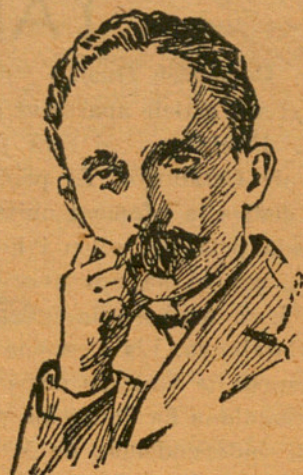
Afortunadament el nostre problema no és únic a Europa. Com a problema europeu haurà d'ésser resolt el dia no molt llunyà en el qual s'estableixin els fonaments de convivència entre els pobles lliures de la futura Europa.

Mentrestant, pobles de major i de menor extensió territorial que el nostre, es conjuguen en l'esforç comú d'alliberar el món de la tirania. Cap raó no existeix perquè no pugui ésser apreciat l'esforç del nostre, de tanta personalitat històrica, de tanta tradició en la lluita per la llibertat com el que més mèrits d'aquests reuneixi. Que es desenganyin tals mentors. Som prou grans perquè hàgim d'emprar caminadors per a fer el nostre camí.

A no ésser que siguin els espanyols els que reivindicuin ara la desgraciada frase segons la qual el continent africà comença als Pirineus...

JOSEP SOLER.

Mèxic, gener del 1942.

Juè Martí

El dia 28, es compleix el 89è. natalici de MARTI, l'Apòstol de la independència de Cuba. Enamorat de la llibertat, la seva figura transcendeix els límits de la Pàtria Cubana a quina causa d'independència va consagrar tot el seu talent i totes les seves energies, per tornar-se universal. Els catalans del GROU CATALUNYA ens sentim compenetrats amb els cubans en venerar la seva memòria i amb ells dipositem la flor blanca del record. La seva paraula que te un sentit etern de llibertat, és exemple que ens proposem de seguir en la lluita per la nostra independència que tanta similitud guarda amb la del poble cubà pel qual MARTI, va donar-se en holocauste.

PENSAMENTS DE MARTI

La Patria es dicha de todos y dolor de todos y cielo para todos, y no feudo ni capellanía de nadie.

Honrar a la Patria es una manera de pelear por ella.

El triunfo es de los que se sacrifican. Levanten el ánimo los que lo tengan cobarde! con treinta hombres se puede hacer un pueblo.

El déspota cede a quien se le encara, con su única manera de ceder que es desaparecer. No cede jamás a quien se le humilla.

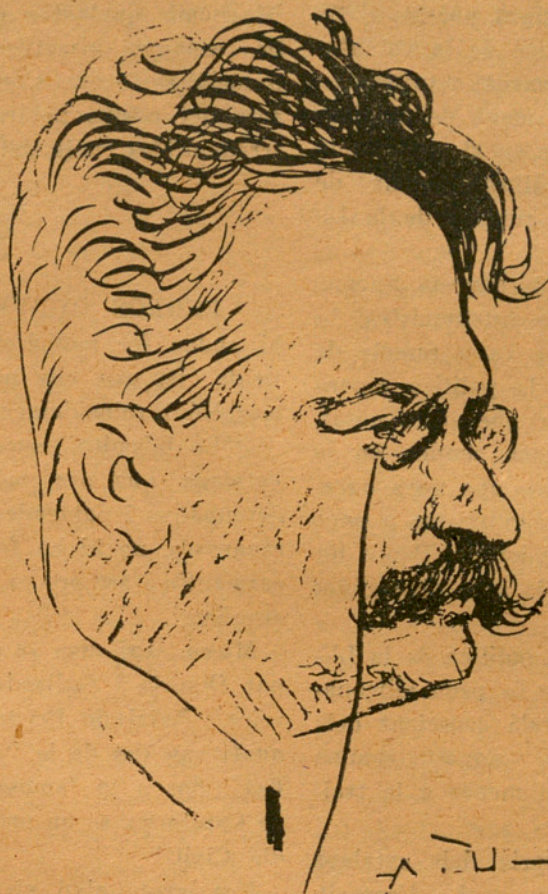
LLUIS MILLET, HA MORT...

Aquesta triste nova que ha estat omesa per les informacions cablegràfiques, tan escasses, de la nostra terra, ens ha arribat per una lletra de Barcelona que declara el viu sentiment i la consternació que ha produït.

Millet va morir, el 8 de Desembre, a Barcelona, després d'una curta malaltia.

No fou solament un gran músic sinó que fou, principalment, un gran català. El mestre Nicolau, va dir d'ell aquestes paraules definitives: "En Millet és l'ungit de la nostra ànima col·lectiva per a regir l'expressió de lo més íntim d'ella: son cant. En Millet és la vestal que vetlla el foc sagrat de Catalunya". La vida d'En Millet, ha estat la vida d'un home consagrat a un ideal, servent fidel, obedient, sumís a tot allò que aquest ideal exigís d'ell. La seva obra és l'obra de la terra: ell treballava per Catalunya i Catalunya treballava en ell. El seu nom gloriós queda definitivament incorporat al gloriós redreçament de la nostra ànima nacional.

Descansi en pau la seva ànima i que el seu exemple no l'oblidem mai.

*A l'Orfeó Cataluniza
de Santiaغو de Cuba
De tot cor
Lluís Millet
Barcelona desembre 1925*

TRES MENES DE CATALANS

Hi ha una mena de catalans d'extrema dreta, anti-liberals, enemics de la democràcia que per llur formació política reaccionària veuen amb simpatia determinades promeses de llibertat nacional encara que aquestes promeses vinguin, posem per cas, dels mateixos feixistes.

Tots recordem noms de catalans que es deien catalanistes, que figuraven en el moviment polític o literari al servei de la llibertat del nostre poble i que avui actuen al costat dels espanyols franquistes. Són gent que abans de veure Catalunya lliure i progressiva preferixen veure-la esclavit-

zada mentre sigui regida per homes de la reacció nacional o forastera.

D'aquesta mena de catalans és possible que també n'hi hagi a l'exili. Temerosos de restar a casa nostra per l'etiqueta de catalanistes que portaven, passaren a França amb tots nosaltres i avui, emparant-se en un projecte d'organització europea que s'atribueix a Hitler i en el qual es promet de reconstruir la Catalunya gran, coquetegen amb el franquisme i es presenten com a partidaris de la llibertat de la Pàtria, vingui d'on vingui la promesa d'aquesta falsa llibertat. Són gent enemiga d'una Catalun-

ya independent, catalans als quals hem de combatre amb fermesa per tal que ningú no pugui confondre la resta dels catalans exiliats amb aquests elements al servei del feixisme.

Hi ha una altra mena de catalans que es diuen d'esquerra però enemics de tot extremisme. Són els que avui, entre nosaltres, s'aixequen contra els catalans nacionals i fan el que poden per guanyar-se simpaties entre els polítics espanyols que segueixen negant la personalitat i els drets de Catalunya. Defensen, per la concòrdia, el règim constitucional espanyol de 1931 i l'apèndix que representava l'Estad-

tut d'autonomia atorgat per les Corts de Madrid prescindint de la voluntat dels catalans lliurement expressada.

Aquesta segona mena de catalans tampoc no són nous en el nostre moviment nacional. Durant molt de temps actuaren als rengles de la Lliga.

I barrejats amb aquests anomenats regionalistes o autonomistes hi ha una varietat que va a remolc de partits i homes de la política espanyola i els vol fer el joc entre nosaltres. Aquests catalans ocupen en la política d'avui el lloc que anys enrra va ocupar el lerrouxisme a casa nostra i coincideixen amb el Partit Radical fins i tot per la seva demagògia social i política.

El record de la política de la Lliga i del lerrouxisme és prou alligador perquè cap català conscient dels seus deures segueixi aquests camins tortuosos que poden menar a la traïció.

La immensa majoria dels catalans exiliats, identificats amb l'esperit que anima als germans que pateixen la tirania franquista a les persons de casa nostra, als camps de concentració i als llocs de treball, adopta en terres d'Amèrica, i a França, una posició de dignitat política al servei de Catalunya. Som tots els catalans que coincidim en la voluntat de treballar de cara al món, per la sobirania de la nostra terra i per un contingut veritablement democràtic en el règim polític que haurà d'instaurar-se a la Catalunya de demà. El nostre poble és d'esperit liberal i progressiu i mai no es posarà al servei de la barbàrie feixista. I el dret a l'existència lliure de Catalunya mai no podrà ésser una gràcia dels polítics espanyols sinó una exigència de justícia universal. El règim vigent a Catalunya amb l'Estatut és una etapa política superada a la qual no podem retrocedir.

Contra els feixistes amb etiqueta catalanista i contra els nous botiflers, els catalans nacionals hem d'intensificar la nostra acció i enfortir la nostra unitat. El nostre objectiu immediat ha d'ésser col·laborar en la lluita contra la tirania feixista i per tant contra Franco, però considerant tam-

bé enemic qualsevol altre règim polític espanyol —monàrquic, republicà o socialista— que s'oposi a les llibertats del nostre poble. Hem d'ésser irreductibles en la defensa de les rei-

vindicacions nacionals de Catalunya i treballar, incansablement, per tal que siguin tingudes en compte en la nova estructura europea que haurà de sorgir de la guerra actual. **M. FERRER**

SACSEJANT

“PERROS HUEVEROS”.— Ja els hi podeu fer malbé els morros i les dents, ja, que ells no resisteixen la tentació i reïncideixen!

“Lo mismito” succeeix amb certs catalans que per més ensarronades, desenganys i patacades que rebin dels espanyols, no hi ha forma de que es carmentin i sempre es tornen a deixar enredar.

Mireu, sinó, com fa poc s'han destacat Ossorio i Gallardo, Martínez Barrios, Indalecio Prieto i Negrin, els quals van des de la “persuasión pacífica” fins a la famosa frase de: “lo de Catalunya es un problema de Guardia Civil”.

I malgrat això, els “politicaires” catalans que ens han “portat els Reis”, s'entocudeixen en defensar la “conllevància”, la autonomia, la “consti” del 31 i... la República Espanyola, per comptes de treballar per lo únic pràctic, just, lògic i patriòtic: LA REPUBLICA CATALANA.

Res, nois, res... “perros hueveros”.

PROVES A LA VISTA.— Aquí teniu el “rot pudent” eruprat per “El Pensamiento Español” de Buenos Aires, titllant de “antidemocràtiques, antiliberales, anticristianes, retardatàries y antipopulares” les aspiracions dels nacionalismes basc, català i gallec.

Potser pensaren que es tracta d'un periòdic “franquista”. No, fillets de Déu, no. Republicà i del 31! En el cos de redacció, hi figuraven en Castèlao i un altre gallec i dos catalans. Quí dirien? Esparvereu-vos. En Serra i Moret i En Pelai Sala.

Just és que diguem que, en virtut de dit editorial, els quatre es retiraren del “staff” de “El Pensamiento Español”, però just és també publicar que, fins ara, no sabem de cap “mea culpa”, ni de cap girada d'espatlles

a la “conllevància” ni a les orientacions “ecléctiques” de la Comunitat Catalana de Buenos Aires.

Si amb aquesta nova cossa no es carmenten, haurem de repetir, sentint-ho molt, allò de “Res, nois, res, “perros hueveros”!

ACLARACIO.— En el cos de redacció de dit periòdic, no hi havia entrat cap base. I, naturalment, tampoc cap base en va haver de sortir. Sembla que els bases, més nacionalistes, més patriòtes, i més coneixedors del “paño” i menys “conllevants” que en Serra i Moret, en Sala, en Castèlao i l'altre, saberen persignar-se a temps, dient, però en base: “Dios nos libre de malos “Pensamientos”.

NO LI DONEU MES VOLTES.— L'espanyol de dreta, com el d'esquerra, pensen igual, coincideixen quan es tracta del fet de Catalunya. Aquí teniu un cas històric. El Director d'aquest Butlletí tenia, quan la guerra d'Espanya, un veí, republicà espanyol que encara mossega —i lo que mossegarà!— que, en llegir al diari que en Franco havia amenaçat en fer desaparèixer el nom de Catalunya i incorporar aquesta a Aragó, no li va faltar temps per anar a dir-li: “Tu ves, catalán? En esto sí yo estoy de acuerdo con Franco: en que os hagan aragoneses!”

Així doncs, catalans que em feu l'honor de llegir-me, us autoritzo per a generalitzar, i mai us equivocareu.

INESMENABLES.— En una altra plana d'aquest Butlletí, podeu llegir uns comentaris a un article d'en Domènec Guansé, publicat a “Germanor” en el que, per a no discrepar de les orientacions “conllevacionistes” de la revista i per a recolzar les definicions “sense definició” del Consell

Nacional Català de Londres, s'entreté en "matar l'aranya", combatint els Separatistes i dient-los-hi "Tartarins" i altres 'guansadas' per l'istil.

Sembla que és partidari de la Unitat Catalana enganxada amb saliva i contràri de lo únic essencial que és el prèvi acceptament del també únic aglutinant per a una UNITAT sòlida: INDEPENDENCIA PATRIA, que ha d'ésser el denominador comú de tots els catalans. No és partidari de que el Consell Nacional vingui a ésser una mena de Govern Provisional de l'Estat Lliure de Catalunya, perquè no és, diplomàticament, pràctic, ja que el Govern de Franco, donades les relacions que "encara" te amb Anglaterra, podria demanar o exigir l'expulsió de dit Consell.

Realment no es pot demanar mes... infantilisme. Perquè si aquest és el concepte que ens mereixen les Democràcies i els catalans ens havem de veure impeditos d'exterioritzar-nos amb personalitat pròpia i privats de presentar-nos, davant les potències democràtiques, en el mateix plànol en que es troben les altres petites nacionalitats envaïdes i esclavitzades d'Europa... aleshores potser si que sigui cert que, col·lectivament, els catalans som una raça inferior a tantes d'altres que, en aquests moments, estan donant mostres d'UNITAT i SOLIDARITAT.

I en aquest cas d'un derrotisme tan incompreensible... haurem de practicar allò de: "Tornem-nos-en al llit que això és la lluna!"

CONTRAST. Ens el dona el darrer número de la revista "RESSORGIMENT". Reafirma la seva posició independentista, conseqüència lògica de tants anys de puresa d'ideals i d'una tasca patriòtica, plena de la més pura catalanitat, que és una honra pels catalans i un honor per a la Revista.

¡Procureu-vos-la i llegiu-la, catalans!

UN EXEMPLE DE MARTI.—Esser fidel, conseqüent amb les pròpies conviccions, és la millor manera de fer destacar la personalitat pròpia i evitar els confusionismes.

El gran Martí, apòstol de les llibertats cubanes, fins en les petites coses era conseqüent amb les pròpies conviccions, sense que se l'acusés, pels seus connacionals, d'intransigent.

Aquí teniu aquesta anècdota. Actuava a l'Havana una gran artista espanyola, i ell, aimant de l'art en totes ses manifestacions, tenia gran desig de veure-la i oir-la. Però a la façana del Teatre sempre hi havia hissada la bandera "roja y gualda", símbol de l'esclavitud de la seva Pàtria, i, per aquesta raó es vegé impedit d'entrar al Teatre. Fins que un dia, per una casualitat, no estava hissada la bandera i tingué oportunitat de satisfer el seu desig. Amb motiu d'això escriví una poesia, una de quines quartetes diu:

"Hicieron bien en quitar
el banderón de la acera;
porque si está la bandera,
no se..., yo no puedo entrar".

Quants catalans, bons patriotes, practiquen en aquesta mida l'ésser conseqüents amb els propis ideals?

RECOMANACIO.— A aquelles entitats catalanes que "encara" rellisquen de tan en quan, integrant "Comités de Entidades Españolas Republicanas" o "conglomerados" de societats regionals espanyoles, els hi recomanem reflexionin sobre l'anterior sacseig i... ¡practiquin l'exemple de Martí!

Cap entitat catalana, pel sol fet d'ésser catalana, necessita de ningú per a demostració de fe democràtica. Anar "mal acompanyat" equival a demostrar culpabilitat i que necessita "fulles de parra".

ENSOPEGADA LINOTIPICA.— En

el sacseig del número anterior "Catalans Espanyolitzats", hi manquen unes línies que estraflan el significat del mateix. Per aquesta causa el reproduïm a continuació:

"Se'ls pot considerar liberals i democràtes? Dificilment! El que comença per negar el dret de la seva Pàtria a la llibertat i la prefereix esclava d'un Estat opressor aliè, és enemic de la pròpia llibertat, puix cap ciutadà pot sentir-se lliure dintre d'una Pàtria esclava. La llibertat de la nacionalitat vernàcula és la font de les llibertats individuals. Aquests, catalans, dones, espanyolitzats i els que segueixen, de grat, agrupat sota institucions espanyoles, impossible que tinguin idees liberals i democràtiques, perquè comencen per no estimar, ni desitjar, la seva pròpia llibertat".

NOSOTROS VS. NOSALTRES.— "Nosotros", "portavoz de la lucha del pueblo español", en el seu editorial del núm. 64, presenta com un triomf pro UNITAT, dic, UNIDAD, la presència en el Comité de Entidades Republicanas Españolas, d'una agrupació gallega i d'una altra entitat catalana. Per la forma de reportar-ho, posem en dubte aquesta circumstància. Però sigui quina sigui la causa d'aquest reportatge, havem de dir que "Bon profit faci a "Nosotros"", i en quant a l'agrupació i a l'entitat gallega i catalana, respectivament, ho deplorem tant pel poc favor que es fan, com per desfer amb els peus, lo que els independentistes fem amb el cap.

A aquests intents d'assimilació cal oposar a "Nosotros"... "Nosaltres... Sols".

NOTICIES

CATALUNYA, GROU N.R.— El dia 28 de Desembre propassat, l'Orfeó de nostra entitat va donar dos concerts, el primer a l'Asilo San José i el darrer a la Casa de Beneficencia, seguint una costum establerta.

Pel dia 28 d'aquest mes, natalici de MARTI, apòstol de Cuba, es celebrarà una vetllada literario-musical

en la qual hi prendran part distingides personalitats cubanes. La segona part de dita vetllada estarà a càrreg de l'Orfeó. Ens plaurà de ressenyar-la en nostre vinent número.

Varis socis de nostra entitat, antics orfeonistes i entre ells, primitius cantaires de l'Orfeó Català, desitjaren homenatjar la memòria del Mestre

Millet, i organitzaren la celebració de varies misses de requiem que es resaren a la Santa Iglesia Catedral d'aquesta ciutat. Hi va assistir un gran nombre de catalans. Durant la celebració de les misses foren executades a l'òrgue, "La Mort de l'Escolà" i les dues composicions del Mestre Millet, "El Cant a la Senyera" i la tendríssima, "Cant dels Ocells". En els moments solemnes de l'elevació va executar-se nostre himne nacional "Els Segadors".

BARRANQUILLA, Colòmbia.— L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha publicat la Memòria del seu primer any d'actuació.

MEXIC.— L'Orfeó Català, te en projecte la celebració d'un Concert en el Teatre Iris, de Ciutat de Mèxic. En la primera Part l'Orfeó sota la direcció del mestre Costa-Hors, cantarà varies composicions de Jannequin, Haendel, Bach, Gruber i Wesley i "La Mort de l'Escolà", de Nicolau. En la segona part es presentarà una suite de ballets catalans que ha armonitzat expressament el Mestre Costa-Hors. La tercera part, dedicada a música catalana, es cantaran varies de les nostres magnífiques cançons populars i la sardana de Morera "Les Fulles seques".

REPUBLICA DOMINICANA.— Reproduim a continuació la següent lletra, que acabem de rebre:

Sr. President del Catalunya. Grop N.R.— Santiago de Cuba.

Benvolgut compatriota: Ens plau assabentar-vos que s'ha constituït a la República Dominicana, el CASAL CATALA, organisme allunyat de tota influència política que aplegarà a tots els catalans d'ací, a l'objecte d'enfortir l'esperit de la Pàtria, portant a cap, a la vegada, una tasca purament cultural, recreativa i d'assistència.

Inspirat tant sols en el sentiment de la nacionalitat tan arrelat en el poble català, treballarem per a que la seva personalitat nacional sigui reconeguda universalment i Catalunya ocupi el lloc que li pertany dins el nou concert de pobles europeus lliures que sorgirà al final de l'actual comtesa.

Estem, amb tota fermesa, al costat de les democràcies i lluitarem contra el feixisme internacional, contra Franco i contra qualsevol règim de tipus totalitari, per la defensa de la Llibertat i del Dret.

Volem estar en contacte amb tots els organismes d'arreu del món que siguin d'arrel i formació intrínsecament catalans a l'objecte de mantenir llaços de solidaritat nacional que permetin realitzar la gran obra de la redempció de la Pàtria.

Es per això que ens adrecem a vosaltres en iniciar les nostres tasques, perquè tenim esment de la trajectòria honesta i clara dels patriotes de Santiago de Cuba; per vós i per ells, doncs, tota la nostra simpatia i la més cordial salutació.

Vostres i per Catalunya.

Pel. C.D. del Casal Català, signat: P. Duran Vernet, Secretari de Relacions i Propaganda. Visti Plau. El President acc. Alexandre Solana. Ciudad Trujillo 10 de Gener del 1942.

GALERIA DE POLITICS CATALANS

VALENTI ALMIRALL

Valentí Almirall i Llozer (1841-1904). Advocat, escriptor i notable polític, nat i mort a Barcelona, Federalista convençut, treballà tenaçment, de primer entre els republicans federals, i més tard (gener del 1884) convertí en franca aspiració política el moviment catalanista, literari i artístic fins aleshores. Fundà i dirigí periòdics en castellà i en català, que propagaren i defensaren la doctrina nacionalista.

Fou la principal figura del Centre Català de Barcelona (1882-1888) i organitzà Congressos polítics per a fixar el programa del catalanisme.

Entre altres escrits seus, són remarcables: *La República Federal Española: datos para su organización* (1868); *L'Espagne telle qu'elle est* (1886); i, sobre tot, *Lo Catalanisme: motius que el legitimen, fonaments científics, solucions pràctiques* (1886).

HA PARLAT DON OSSORIO

de la pàgina 2)

panya li detenta, és simplement beure a gallet. Per propi esperit de conservació tothom reté allò que considera que és seu, sobretot si li ve d'herència. I en voler retenir Catalunya, els espanyols no fan sinó allò que els convé. Som nosaltres els que no estem al nostre lloc; nosaltres que encara alimentem esperances que algun dia Espanya reconeixerà la justícia de la nostra causa i ens retornarà la llibertat amb safata d'or. Pobra Catalunya si ha d'esperar la llibertat com una mercè d'Espanya!

Altrament la lliçó ha estat exemplar. Una altra vegada els nostres dirigents no podran ésser eridats a engany. Si volem mantenir viu el sentiment de catalanitat, fomentar la cul-

tura catalana, donar a conèixer la història de la nostra pàtria i ésser fidels custodis dels nostres drets, cal que ens convencem d'una vegada i per sempre que no seran mai els espanyols aquells qui ens ajudaran, per comprensius i liberals que siguin. Ells tenen una missió ben determinada al respecte, i nosaltres en tenim una altra, ambdues completament divergents. Cadascú que compleixi la seva, lliurement. I, per a complir la nostra missió, cal que prescindim d'aquells elements que, més que facilitar-nos-la, puguin entorpir-nos-la. El patriotisme més tebi o elemental ens ho exigeix. Hi ha coses que no cal provar-les per saber-ne la bondat".